

Š i f r a k a n d i d a t a :

--

Državni izpitni center

JESENSKI IZPITNI ROK

UMETNOSTNA ZGODOVINA

Izpitna pola 1

Četrtek, 29. avgust 2013 / 90 minut (60 + 30)

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.

Kandidat dobi konceptni list in dva ocenjevalna obrazca.

Izpitni poli je priložena barvna priloga.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalna obrazca). Svojo šifro vpišite tudi na konceptni list.

Izpitna pola je sestavljena iz dveh delov, dela A in dela B. Časa za reševanje je 90 minut. Priporočamo vam, da za reševanje dela A porabite 60 minut, za reševanje dela B pa 30 minut.

Del A vsebuje 5 nalog polodprtga tipa, od katerih izberite in rešite 4, del B pa 3 naloge odprtga tipa, od katerih izberite in rešite eno. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 80, od tega 60 v delu A in 20 v delu B.

Vse slike v izpitni poli so črno-bele. Pri nekaterih nalogah, ki zahtevajo natančnejši odgovor, je enaka slika tudi v priloženi barvni prilogi. Tam, kjer se slike podvajajo, je to zapisano tudi v nalogi.

V preglednicah z "x" zaznamujte, katere naloge naj ocenjevalec oceni. Če tega ne boste storili, bo ocenil prve štiri naloge, ki ste jih reševali v delu A, in prvo nologo, ki ste jo reševali v delu B.

Del A				
1.	2.	3.	4.	5.

Del B		
6.	7.	8.

Rešitve, ki jih pišete z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom, vpisujte v izpitno polo v za to predvideni prostor. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 20 strani. Barvna priloga ima 4 strani.

DEL A**1. naloga: Stensko slikarstvo med prazgodovino, rimsko antično umetnostjo in začetki starokrščanske umetnosti***Slika 1 (slika 1 v barvni prilogi)*

(Vir: W. Torbrügge, Prazgodovina Evrope, Umetnost v slikah, DZS, Ljubljana, 1969)

Slika 2 (slika 2 v barvni prilogi)

(Vir: J. Debicki idr., Zgodovina slikarske, kiparske in arhitekturne umetnosti, Modrijan, Ljubljana, 1998)

Slika 3

(Vir: M. Hollingsworth, Umetnost v zgodovini človeštva, DZS, Ljubljana, 1993)

Slika 4

(Vir: M. Hollingsworth, Umetnost v zgodovini človeštva, DZS, Ljubljana, 1993)

Slika 5

(Vir: H. W. Janson in A. F. Janson, History of Art, Thames and Hudson, London, 1997⁵)

Slika 6 (slika 3 v barvni prilogi)

(Vir: http://www.malerei-meisterwerke.de/bilder_gross/meister-des-mausoleums-der-galla-placidia-in-ravenna.
Pridobljeno: 14. 12. 2012.)

- 1.1. Poglejte slike od 1 do 6 (slike 1, 2 in 6 so slike 1, 2 in 3 v barvni prilogi) in na črte pod spomeniki zapišite ustrezna umetnostna obdobja, v katera spadajo.

(6 točk)

- 1.2. Na sliki 1 (slika 1 v barvni prilogi) so upodobljene živali. Kakšno vlogo je imelo to slikarstvo v vsakdanjem življenju tedanjega človeka? Navedite dve oblikovni značilnosti tega slikarstva.

(3 točke)

- 1.3. Za eno od starih kultur (slika 2) (slika 2 v barvni prilogi) je značilna upodobitev človeške figure. Opišite tri zakonitosti, uporabljene pri prikazu telesa.

(3 točke)

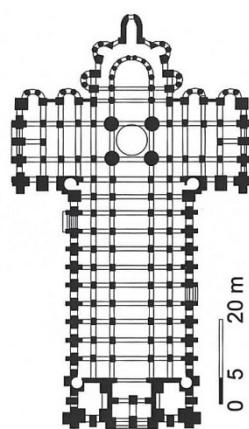
- 1.4. Poimenujte ikonografski motiv na sliki 6 (slika 3 v barvni prilogi) in razložite slikarsko tehniko te upodobitve.

(3 točke)

2. naloga: Krščansko svetišče med srednjim in novim vekom

Slika 1

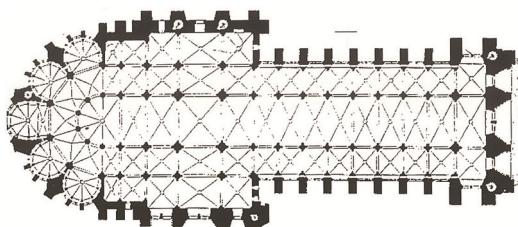

Slika 1 a

(Vir slik 1 in 1 a: H. W. Janson in A. F. Janson, History of Art, Thames and Hudson, London, 1997⁵)

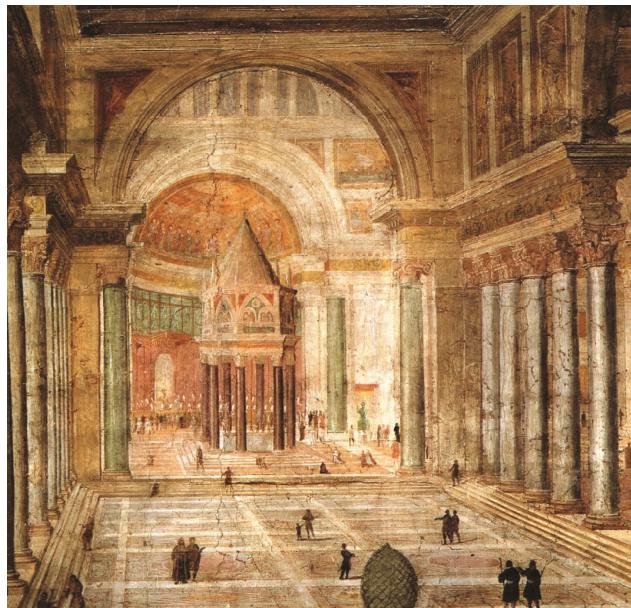

Slika 2

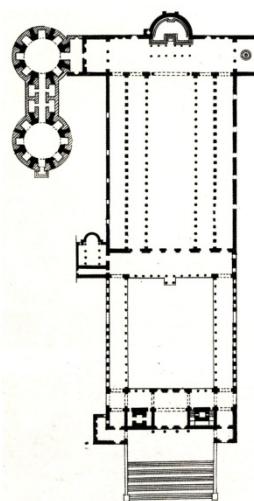

Slika 2 a

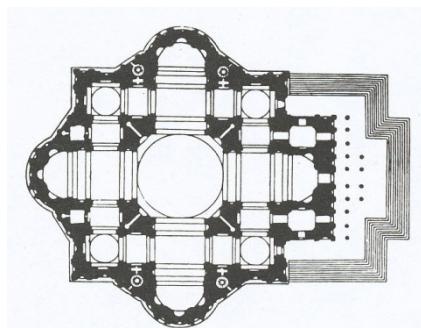
(Vir slik 2 in 2 a: W. Dabringger idr.: Kunst: Formen und Funktionen bildener Kunst, Braumüller, Wien, 2005)

Slika 3

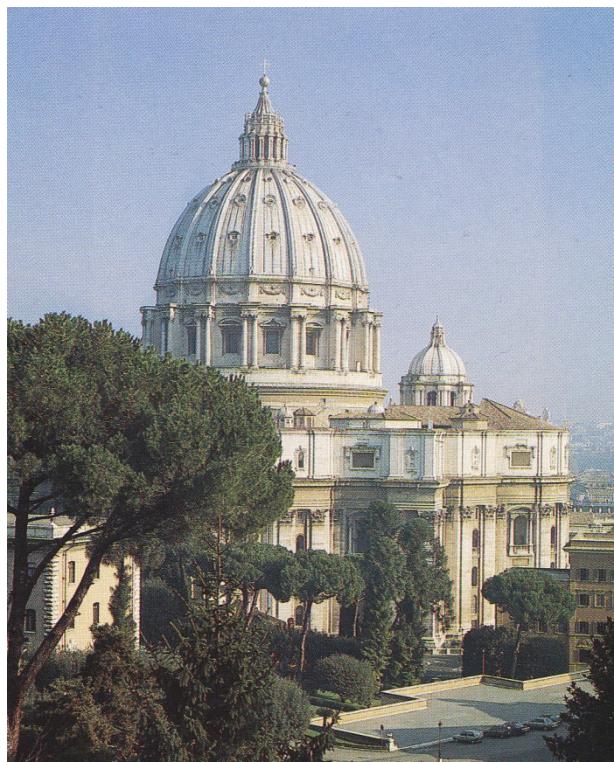

Slika 3 a

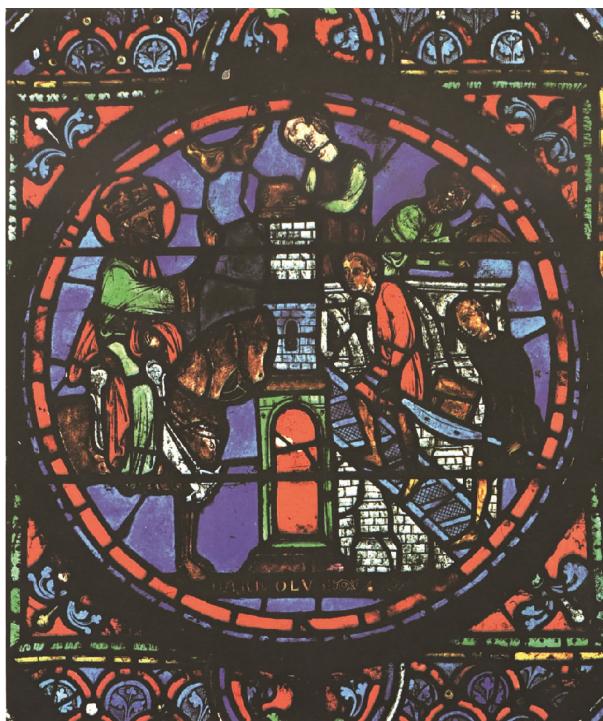

Slika 4 a

(Vir sliki 3, 3 a, 4 in 4 a: H. W. Janson in A. F. Janson,
History of Art, Thames and Hudson, London, 1997⁵)

Slika 4

Slika 5

Slika 6

(Vir slik 5 in 6: H. W. Janson in A. F. Janson, History of Art, Thames and Hudson, London, 1997⁵)

- 2.1. Na črte pod slikami od 1 do 3 napišite imena cerkva in kraje, kjer stojijo.

(3 točke)

- 2.2. Oglejte si slike 2 in 2 a. Imenujte umetnostno obdobje, ki mu cerkev pripada, in navedite tri značilnosti arhitekturne zasnove (tloris, zunanjščina, notranjščina).

(4 točke)

- 2.3. Glede na regionalne značilnosti so imele srednjeveške cerkve različen slikarski in kiparski okras. Ob slikovnem gradivu 5 in 6 imenujte najpogostejši slikarski tehniki. Opишite po eno značilnost za vsako od njiju.

(4 točke)

- 2.4. Kdo je avtor poslikave spomenika na sliki 6? S čim je prelomno zaznamoval slikarstvo 13. stoletja? Ali poznate še kakšno njegovo delo?

(3 točke)

- 2.5. V začetku 16. stoletja je bil izdelan načrt za takrat največjo cerkev na svetu. Ob slikah 4 in 4a imenujte enega od njenih arhitektov.

(1 točka)

3. naloga: Primerjava upodobitev človeške figure med antično in renesančno umetnostjo

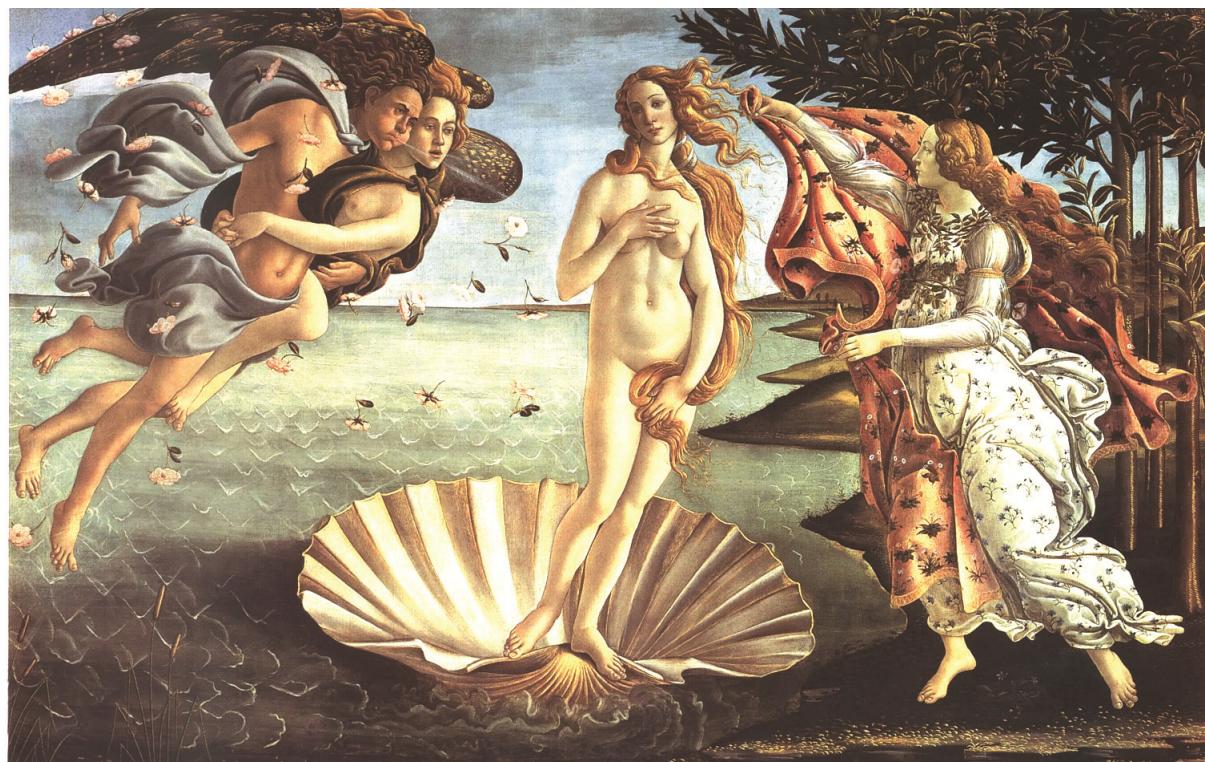
Slika 1

Slika 2

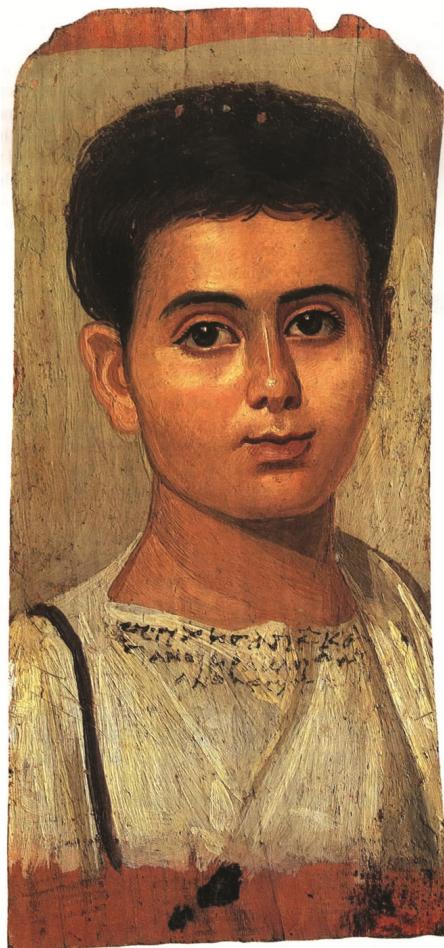

Slika 3

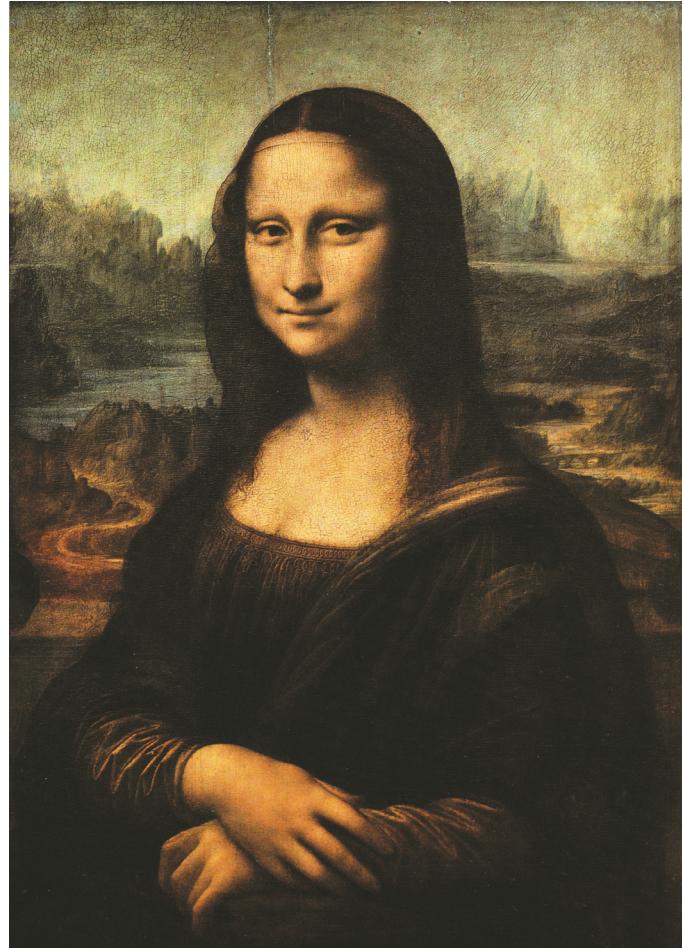
Slika 4 (slika 4 v barvni prilogi)

(Vir slik 1, 2, 3 in 4: H. W. Janson in A. F. Janson, History of Art, Thames and Hudson, London, 1997⁵)

Slika 5 (slika 5 v barvni prilogi)

(Vir slik 5 in 6: H. W. Janson in A. F. Janson, History of Art, Thames and Hudson, London, 1997⁵)

Slika 6 (slika 6 v barvni prilogi)

- 3.1. Poimenujte, koga predstavlja kip na sliki 1 in koga na sliki 2.

Obe upodobitvi, prva iz grške antike in druga iz renesanse, prikazujeta isti motiv. Poimenujte ga. Navedite skupno oblikovno značilnost načina postavitve obeh figur.

Slika 1:

Slika 2:

(4 točke)

- 3.2. V obeh obdobjih je vladal podoben lepotni ideal. Kaj je poskušal poudariti ta ideal? Kako se to kaže pri kipihi na slikah 1 in 2?

Slika 1:

Slika 2:

(3 točke)

- 3.3. Upodobitvi na slikah 3 in 4 (slika 4 v barvni prilogi) predstavljata antično boginjo. Navedite grško in rimsko različico njenega imena. Pri katerem opravilu je prikazana boginja na sliki 3 in kaj prikazuje slika 4 (slika 4 v barvni prilogi)?

Slika 3: _____

Slika 4 (slika 4 v barvni prilogi): _____

(4 točke)

- 3.4. Zanimanje za človeka v antiki in v renesansi je spodbudilo portretno umetnost. Navedite eno oblikovno značilnost, s katero sta slikarja na slikah 5 in 6 (sliki 5 in 6 v barvni prilogi) poudarila pripovednost obrazov. Kakšen izraz sta s tem doseгла?

(1)

Slike sta izdelani v različnih slikarskih tehnikah, vendar jima je skupna lesena podlaga. Poimenujte obe slikarski tehniki.

Slika 5 (slika 5 v barvni prilogi): _____

Slika 6 (slika 6 v barvni prilogi): _____

(2)
(3 točke)

Slika 7

(Vir: H. W. Janson in A. F. Janson, History of Art, Thames and Hudson, London 1997⁵)

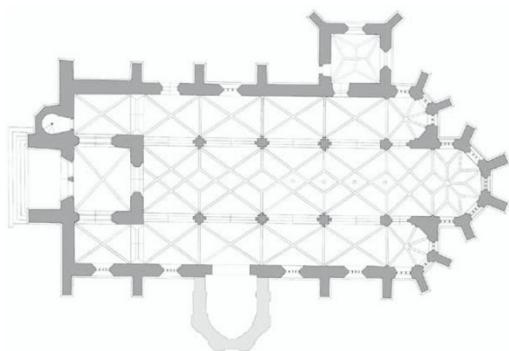
- 3.5. Spomenik na sliki 7 predstavlja posebno portretno upodobitev, ki je nastala v renesansi po antični predlogi. Kateri antični spomenik je bil vzor za to upodobitev in kje stoji?

(1 točka)

4. naloga: Razcvet umetnosti v obdobju gotike na Slovenskem

Slika 1

Slika 1 a

Slika 2

Slika 3

Slika 4

(Vir slik 1, 1 a, 2, 3 in 4: S. Bernik idr., Umetnost na Slovenskem od prazgodovine do danes, Mladinska knjiga, Ljubljana, 1998)

- 4.1. V obdobje gotike na Slovenskem spada znan arhitekturni spomenik na sliki 1. Poimenujte ga in navedite tri njegove značilnosti.

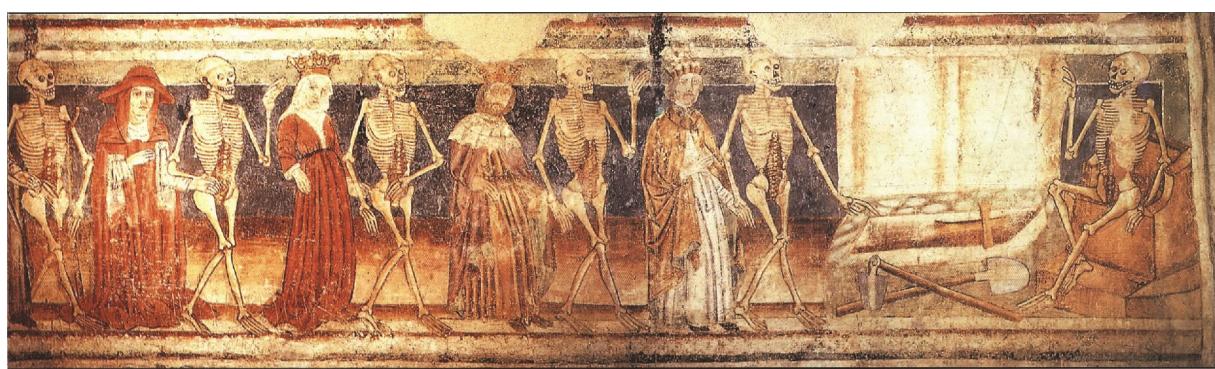
(4 točke)

- 4.2. Kateri ikonografski motiv je predstavljen na sliki 2? Z dvema navedbama razložite njegovo vsebino.

(3 točke)

- 4.3. Kiparski upodobitvi na slikah 3 in 4 predstavljata krščanski svetnici. Imenujte ju glede na atribut in navedite njuno nahajališče.

(3 točke)

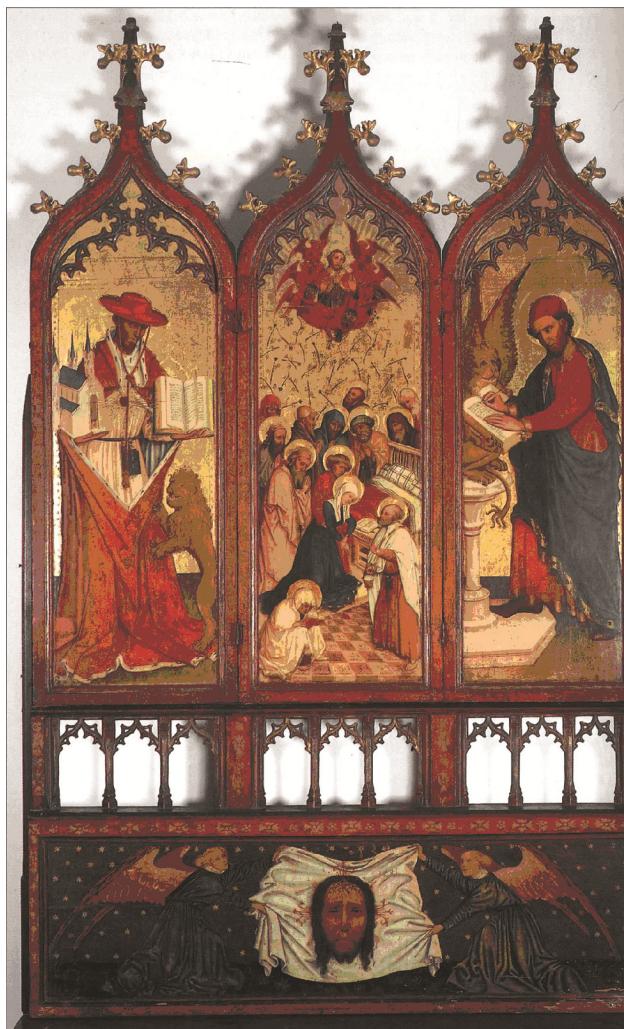

Slika 5 (slika 7 v barvni prilogi)

(Vir: S. Bernik idr., Umetnost na Slovenskem od prazgodovine do danes, Mladinska knjiga, Ljubljana, 1998)

- 4.4. Na sliki 5 (slika 7 v barvni prilogi) je upodobljeno znano slikarsko delo. Kateri motiv je predstavljen? Kje je to delo in o čem pripoveduje njegov motiv?

(3 točke)

Slika 6 (slika 8 v barvni prilogi)

(Vir: L. Menaše, Umetnostni zakladi Slovenije, Jugoslovenska revija, Beograd, 1981)

- 4.5. V gotiki se uveljavi tudi tabelno slikarstvo. Kateri tip oltarja vidimo na sliki 6 (slika 8 v barvni prilogi)? Poimenujte slikarsko tehniko, v kateri je oltar poslikan.

(2 točki)

5. naloga: Spremembe v slikarstvu med visoko in pozno renesanco

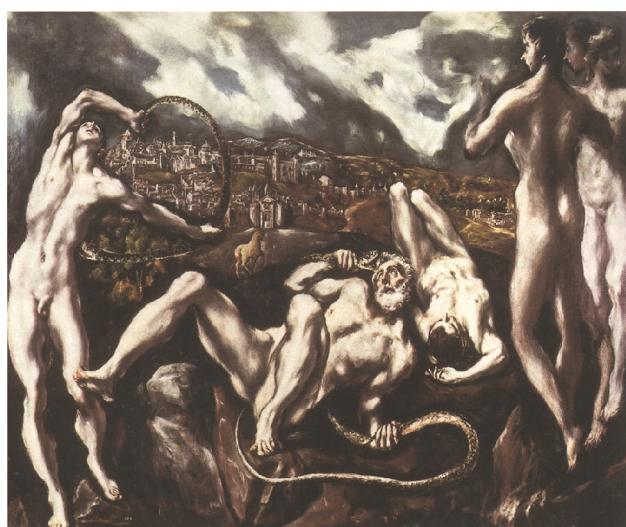
Slika 1 (slika 9 v barvni prilogi)

Slika 2 (slika 10 v barvni prilogi)

Slika 3 (slika 11 v barvni prilogi)

Slika 4 (slika 12 v barvni prilogi)

(Vir slik 1, 2, 3 in 4: S. Zuffi, One Thousand Years of Painting: An Atlas of Western Painting from 1000 to 2000 a. d., David & Charles, Newton Abbot, 2004)

- 5.1. Slikarsko delo na sliki 1 (slika 9 v barvni prilogi) predstavlja poseben tip beneške nabožne podobe. Poimenujte vrsto motiva in navedite dve značilnosti upodobitve.

(3 točke)

- 5.2. Primerjajte nabožni podobi iz visoke in pozne renesanse (sliki 1 in 2) (sliki 9 in 10 v barvni prilogi). Za vsako navedite dve oblikovni značilnosti (oblikovanje teles, oblikovanje prostora, kompozicija).

Slika 1 (slika 9 v barvni prilogi): _____

Slika 2 (slika 10 v barvni prilogi): _____

(4 točke)

- 5.3. Pozna renesansa je prinesla velike spremembe tudi v koloritu. Primerjajte sliko 1 (slika 9 v barvni prilogi) s slikami 2, 3 in 4 (slike 10, 11 in 12 v barvni prilogi) ter navedite dve značilnosti novega kolorita.

(2 točki)

- 5.4. Za manieristično umetnost je značilno, da je vezana na posebno dvorno in izobraženo okolje, zato je zanjo značilna dvoumnost in intelektualno branje. Opredelite, kakšno je vodilno sporočilo Bronzinove slike (slika 3) (slika 11 v barvni prilogi).

(1 točka)

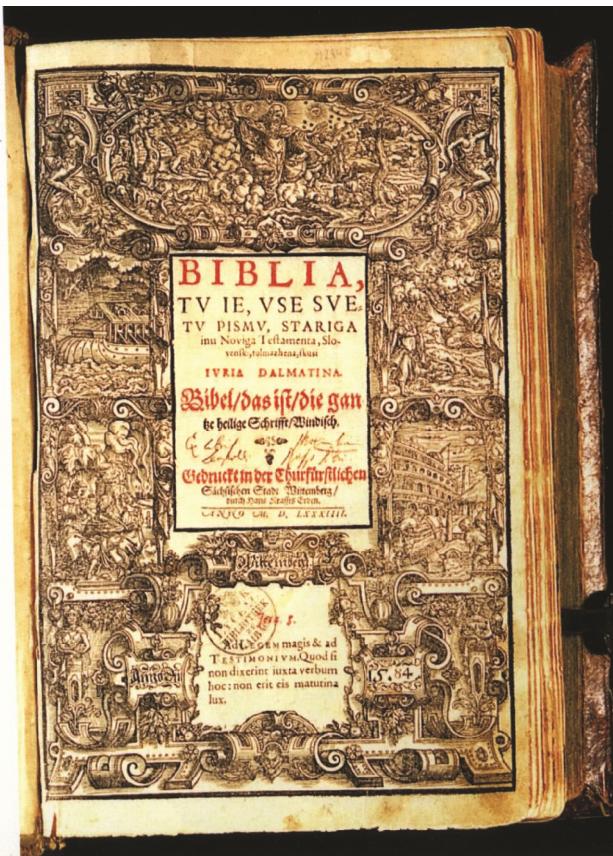
5.5. Navedite avtorja dela na sliki 4 (slika 12 v barvni prilogi).

Oglejte si motiv na sliki 4 (slika 12 v barvni prilogi) v prednjem planu. Zgleduje se po znanem delu iz antičnega kiparstva. V katerem obdobju grške antike je nastalo to kiparsko delo? (1)

V ozadju za figurami je veduta mesta Toledo, ki pa v prizoru predstavlja neko drugo mitološko mesto. Poimenuje ga. (1)

5.6. Renesanso na Slovenskem postavimo v 16. stoletje. Njene zamisli in duhovno okolje so povezani s posebnim gibanjem, ki je spodbudilo nastanek dela na sliki 5. Navedite, s katerim gibanjem je povezano to delo.

(1 točka)

Slika 5

(Vir: S. Bernik idr., Umetnost na Slovenskem od prazgodovine do danes, Mladinska knjiga, Ljubljana, 1998)

5.7. Za širjenje in učenje slikarskih kompozicij je kmalu postala zelo pomembna grafika, ki je temeljito posegla tudi v opremo knjig. Navedite dve grafični tehniki, ki so ju uporabljali za opremljanje knjig v 16. stoletju.

(1 točka)

DEL B

Oglejte si likovna dela na slikah 13 do 15 v barvni prilogi, eno izberite in ga predstavite, tako da:

- zapišete ime umetnika ali skupine (razen če gre za anonimnega umetnika ali anonimno skupinsko stvaritev), naslov likovnega dela (pri arhitekturnem spomeniku pa njegovo ime in kraj, kjer stavba stoji), vsaj približen čas nastanka, tehniko ali material, približno velikost in to delo slogovno opredelite;
- razčlenite oblikovne značilnosti dela (oblikovanje figur in prostora, perspektiva, kompozicija, barve, svetloba, tekstura ...; pri kiparstvu in arhitekturi še prostornina, masa, struktura ...) tudi glede na njegove materialne značilnosti in posebnosti v tehnično-obrtni izvedbi;
- razčlenite vsebinske značilnosti dela (ikonografski motiv, tema, sporočilo ...);
- napišite, kakšne so bile okoliščine nastanka umetnine in pod kakšnimi vplivi je nastala ter opredelite njen pomen za zgodovino umetnosti;
- opredelite svoj odnos do likovnega dela.

Pišite tako, da navajate potrebne elemente naloge v zgoraj opredeljenem zaporedju. Oblikujte smiselno povezano besedilo v tekočih stavkih. Izogibajte se splošnim opredelitvam.

Besedilo naj bo dolgo najmanj pol in največ eno stran (150 do 200 besed).

(20 točk)

6. naloga

Slika 13

(Vir: H. Honour in J. Fleming, A world History of Art, Laurence King Publishing, London, 1999⁵)

7. naloga

Slika 14

(Vir: H. Honour in J. Fleming, A World History of Art, Laurence King Publishing, London, 1999⁵)

8. naloga

Slika 15

(Vir: <http://www.pokmuz-ce.si>. Pridobljeno: 14. 12. 2012.)

Slike so tudi v barvni prilogi.

Številka izbrane naloge: _____
